

MAARJA JA KIRKE: Üks mõtleb ühe asja, teine vaidleb ja täiendab - nii see ooper sünnibki.

Taru Linn

Südamelõikus laval

Südamelõikus laval

"Ilmselt on tegu esimese ooperiga, kus kogu seltskond lõpuks hukka saab," arutlevad Maarja ja Kirke Kangro, miks neil ooperit "Süda" kirjutades selline isemoodi lugu välja kukkus.

Klaveri taga istub kuue- teistkümmne sõrmega pianist. Teadagi - sel moel kõlavad akordid hoopis võimsamalt. Lendur on lennukitiibade asemele ihaldanud isiklikke - annab see ju hoopis suuremaid võimalusi. Allergik, keda absoluutselt kõik välismaailmas toimuv tõsiselt häirib ja seetõttu allergiliseks muudab, on hermeetilisse kesta suletud. Ja kohekohe on algamas järjekordne siirdamisoperatsioon. Potsti! kukub siirata süda hetkeks pörandale. Saal pimeneb. Asjaosalisi ei paista see häirivat sellegipoolest.

"Me ei teagi, kas nõrganärvilistele oma ooperit soovita-

Ita Serman
ita@oleht.ee

da," naeravad Maarja ja Kirke. "Aga meil enestel oli küll lõbus selle teemaga mängida."

Tahavad ise kõike proovida

Kui poolteist aastat tagasi kuulutati välja võistlus ooperi ideekavandite saamiseks, otsustasid Maarja ja Kirke kirjanikust ema Leelo Tungla ja heliloojast isa Raimo Kangro julgustusel kätt proovida.

Õigupoolest polnud see tüdrukutele mingi uus asi. Filmistsenaariume on nad teineteist täiendades ja mõtetegevust lustides kokku seadnud ka varem - mis sest, et mitte just ekraani tarvis.

"Pealegi olen ma selline ahne inimene, tahan kõike ise teha. Ja mida erinevamad asjad on, seda põnevam," lisab Kirke. See viimane käib ka õdede igapäevaelu kohta. Inglise filoloogist Maarja teenib raha raamatute tõlkimisega ja mõtleb õpingute jätkamisest magistratuuris. Kirke, kes laiemalt tuntud eelkõige raamatukujundajana, sai kevadel Kunstiülikoolist hoopis skulptoridiplomi ja tahab samuti magistratuuris jätkata.

"Õigupoolest oli skulptuurile omasest kolmemõõtmelisest mõtlemisest kasu ka libreto kirjutamisel," arutleb Kirke, et nii temal kui õel oli

ooperile mõeldes lavapilt kogu aeg silme ees. Aga süda ja meditsiin? "Meil oli vaja parajalt intrigeerivat keskkonda, kuhu annaks sobitada groteski," tunnistavad Maarja ja Kirke, et ise nad arste pisut nagu pelgavad, küll aga on lugenud rohkesti meditsiinikirjandust.

Kas ka saatanal on olemas süda?

Õdedest ooperikirjutajad tähendavad, et neile on süda eelkõige elund. Organ, mida siiratakse ja millest tulenevad eetilised probleemid. Millele omakorda püütakse läheneda pisut ironiliselt. Niisiis ongi ooperi "Süda" peategelane ambitsioonikas, ent pärsitud olemisega meedik, kes oma valikutega kenakesti kimpu jääb. Ent ühel hetkel ilmub Saatan (kui ta Saatan ikka on). Ja palub endale siirata süda. Kust sü-

dant võtta? Tõsine probleem leiab imekähku lahenduse, kui mängu tuleb arsti abikaasa armuke. Kes muu hulgas hiljem südametagi edasi elada oskab. Siirdamine ise aga leiab aset Rahvusoperi Estonia laval. Mustamäe haigla arstide abiga.

Tütarde libretole on muusika kirjutanud nende heliloojast isa. "Meie ilus varsi-moõt ja täiuslik rütmiskeem läksid kohati ikka kaduma küll," tähendavad tütreid hea-tujuliselt. "Helilooja dikta-tuur," kommenteerib isa. Aga - lõpp hea, kõik hea. Ja süda ei ütelnud üles kellelgi.

"Loodetavasti kehtib see ka vaataja kohta," peavad asjaosalised silmas üht-teist juhtuma hakkavat. Pealegi on ooperikülastajailegi tagatud meditsiiniline abi. Milline täpselt, selgub 26. novembril. Siis, kui ooper "Süda" lavale jõuab.

Natuke imelik tunne

■ Kui heliloojad ooperi ideekavandite võistlusele laekunud kahtkümmend nelja tööd uurima hakkasid, valisid kolm heliloojat välja kolm võistlustööd. Üks neist heliloojaist oli **Raimo Kangro (pildil)**.

"Üks libreto näis aineselt hästi põnev. Mulle tundus, et selle põhjal saab ooperit kirjutama hakata küll," kinnitab Raimo Kangro, et onupojapoliitika pole tegu mitte üks raas. "Muidugi ma teadsin, et tütreid ka võistlu-

sel osalesid. Aga mul polnud tõesti aimu, millest nad kirjutasid."

Kui siis tõe päevalgele tuli, olnud "natuke imelik tunne küll". Kõik edaspidine kujunes aga vahetuks diskussiooniks leplike autorite ja helilooja vahel.

Nii või teisiti - nüüd on eestlastel olemas suisa perekonnaooper.

Müravad mõistetega

■ "Kui ma esimest korda libreto lugesin, tundus mulle, et ooperit on lihtsalt pilatud," tunnistab "Süda-me" lavastaja **Neeme Kuningas (pildil)** tagantjärele. "Kui aga lisan-dus muusika, sain aru, et noortel on tõi taga."

Tavatut lavalugu nimetab Kuningas teatud mõistetega müramiseks teemal "süda-südamlikkus-südametus". Tõsi küll, algul koomilise-na tunduv lugu muutub lõpuks üs-

nagi tragikoomiliseks. "Tunda on noorte inimeste julget pealehakkamist," ei taha ta kõikvõimalikke lavastusnippe esialgu reeta.

Praegu on lavatöö algusjärgus. Noorte kirjutatud ooperis laulavad ka noored: osadesse on valitud Rauno Elp, Ain Anger, Pirjo Levan-di ja Alar Haak.

